

ED-005

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

The Relationship Between Characteristics Leadership of Administrators and
Quality Assurance Operations in Schools under The Phetchabun
Primary Educational Service Area Office 3

กฤษกร สายมณี¹, โกวิท วัจรินทรางกูร² และศรีเพ็ญ พลเดช^{3,*}

Kritsakon Saimanee¹, Kovit Vajarintarangoon² and Sripen Poldech^{3,*}

Kritsakon.Sai@bru.ac.th, Kovit.va@bru.ac.th and Sripen.pd@bru.ac.th

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*Corresponding author's e-mail: Kovit.va@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 307 คน ได้จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : คุณลักษณะของภาวะผู้นำ, การดำเนินงานประกันคุณภาพ, การศึกษาความสัมพันธ์

ABSTRACT

This research is aimed at 1) Study the opinions of teachers on the characteristics of leadership of school administrators. 2) Study on the opinions of teachers on the operation of quality assurance within educational institutions. 3) To study the relationship between the leadership characteristics of school administrators and the operation of quality assurance in schools. The sample group is 307 teachers under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3, according to the ready-made schedules of Crejy and Morgan. The data collection tool was 56 questions, with a scale of 5 levels with a total confidence of 0.976 The statistics used in the data analysis are percentage values, average values, and standard deviations. Pearson's correlation coefficient values.

The results suggested that :

1. Teachers' opinions on the characteristics of leadership conditions of school administrators are largely included.
2. Teachers' opinions on the operation of quality assurance within the school are included on a large scale.
3. The correlation between the leadership characteristics of school administrators and the overall performance of quality assurance at schools has a statistically significant positive correlation of .01.

Keywords: Characteristics of leadership, Quality assurance operations, Relationship study.

บทนำ

ในปัจจุบันการศึกษาที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีระบบการศึกษาและการจัดการระบบที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู พัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ วิธีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความต้องการของประชาชนและสังคม ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพ

และมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557)

คุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจ มีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน การบริหารโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน รวมทั้งปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น เป็นประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านภาวะผู้นำ เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นการนำของบุคคลที่มีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นยอมปฏิบัติตาม กล่าวว่ามีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม จะทำให้ได้รับความไว้วางใจและเชื่อมั่นจากบุคลากรในองค์กร ความเมตตากรุณา จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความจงรักภักดี ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นต่อผลสำเร็จ ของงานเพื่อบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กร (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556) ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ต่อการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทนองค์กร เป็นศูนย์กลางของบุคคลในองค์กร เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจจากสมาชิกในแต่ละสถานการณ์ เพื่อนำพาหมู่คณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจที่เขามีในการโน้มน้าว และกระตุ้นให้สมาชิกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2556)

การดำเนินงานตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งของการประกันคุณภาพเพื่อให้ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกิดความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา รวมถึงการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องพัฒนากลไกด้านการบริหารและจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำ มีความสำคัญกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจในการเข้ารับบริการ ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนต่อไป

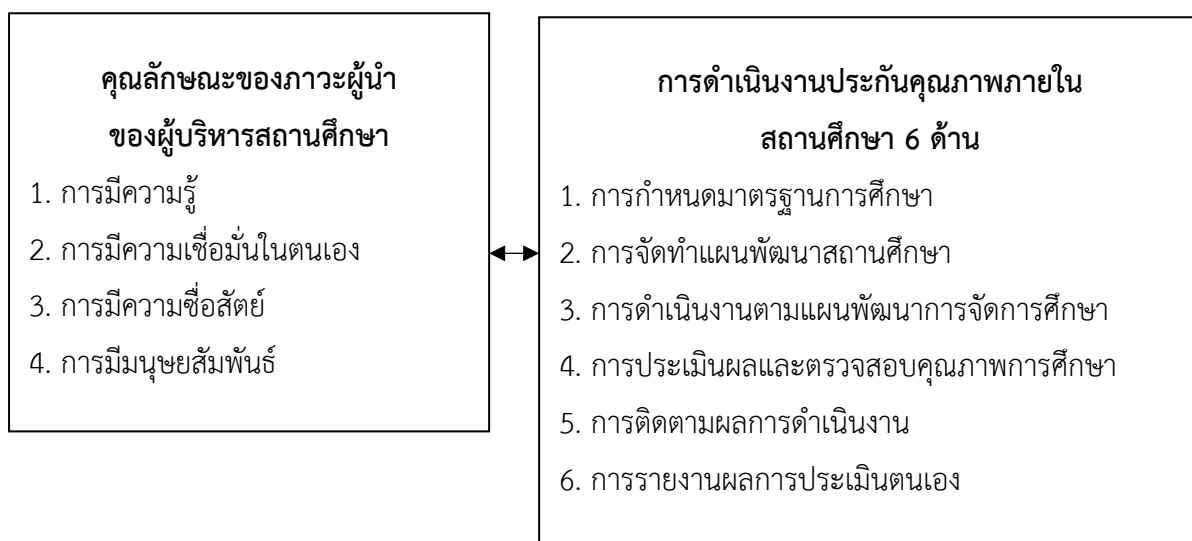
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 187 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,521 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากประชากร จำนวน 1,521 คน ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 4 ด้าน คือ 1) การมีความรู้ 2) การมีความเชื่อมั่นในตนเอง 3) การมีความซื่อสัตย์ 4) การมีมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใน 6 ด้าน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงาน และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม

คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านการมีความรู้	4.31	0.61	มาก
2. ด้านการมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.27	0.62	มาก

3. ด้านการมีความซื่อสัตย์	4.27	0.65	มาก
---------------------------	------	------	-----

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (ต่อ)

คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
4. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.61	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	0.58	มาก

จากตาราง 1 พบว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.61) ส่วนด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.61) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. การกำหนดมาตรฐาน	4.25	0.65	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.31	0.46	มาก
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.32	0.72	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.27	0.65	มาก
5. การติดตามผลการดำเนินงาน	4.30	0.66	มาก
6. การรายงานผลการประเมินตนเอง	4.20	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.49	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.72) และด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.63) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						Y
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	
X ₁	.648**	.520**	.645**	.647**	.595**	.695**	.702**
X ₂	.613**	.617**	.676**	.611**	.596**	.669**	.704**
X ₃	.645**	.634**	.692**	.621**	.631**	.651**	.719**
X ₄	.663**	.595**	.653**	.634**	.665**	.729**	.742**
X	.732**	.664**	.697**	.715**	.705**	.785**	.729**

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .729 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ กับการรายงานผลการประเมินตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างมาก ($r = .729$) และด้านการมีความรู้ กับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = .520$) มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความรู้ ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.61$) และด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.61$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมด ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.49$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.72$) และการรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.63$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .729 พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การมีมนุษยสัมพันธ์กับการรายงานผลการประเมินตนเอง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างมาก ($r = .729$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ การมีความรู้กับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .520$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เมื่อเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ การมีความรู้ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีความซื่อสัตย์ และการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จขององค์กร รวมถึงการมีความรู้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถสร้างแรงบันดาลใจและสร้างความเชื่อมั่นกับองค์กร การมีความซื่อสัตย์ สามารถจัดการความไม่ถูกต้องและป้องกันการทุจริต การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถลดความขัดแย้งและนำทางการเปลี่ยนแปลงอย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌักทราวิรัตน์ ศรีเจริญ (2559) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุปรัชญา ประดา (2558) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ เหมนวล (2563) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรายงานผลการประเมินตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนด มีการพัฒนาครูและบุคลากร จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอน โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์สินี วาดวงส์ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา พบว่า

การประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับ ภัททิยา ชื่นวิเศษ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวันรัตน์ โพธิ์จันทร์ (2561) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ผลจากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การรายงานผลการประเมินตนเองที่มีคุณภาพเกิดจากการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยให้ผู้บริหารสามารถสร้างความไว้วางใจ และเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุนทอง สุขทวีและคณะ (2562) ได้ศึกษา มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเข้าใจผู้อื่นของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของนิมาลิกี ไบสะเมาะ (2564) ได้ศึกษาพฤติกรรมการมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเข้าใจตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งความรู้ ประสบการณ์ และวิธีการแก้ปัญหา มีการประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงวางแผน พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน มีการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรดำเนินการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนเป็นระบบ และประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กำหนดไว้ มีระบบการประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาทักษะมนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาการจัดทำรายงานการประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
เพื่อรายงานต่อสาธารณะ และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์สินี วาดวงศ์. (2560). *การพัฒนาแนวทางประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- ขุนทอง สุขทวี และคณะ. (2562). *มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ].
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นิมาลิกี ไบสะเมาะ. (2564). *พฤติกรรมด้านมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา].
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 10. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปวันรัตน์ โพธิ์จันทร์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- ภัททิยา ชื่นวิเศษ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพังงา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].
- ภาณุวัฒน์ เหมนวล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบสมดุสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช].
- สุปรัชญา ประดา. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2566, 10 มิถุนายน). ข้อมูลครู. สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. <https://pbn3.go.th/news/download/>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determination sample size for research activities.
Education and Psychology Measurement. 30(3) : 607-610.